

Maatschappelijke Controverse 2: Demonstreren in Coronatijd

Je krijgt zometeen teksten van twee tegenover elkaar staande standpunten te lezen over de Demonstratie op de Dam van maandag 1 juni.

Strategie: *Bij controverses is het altijd belangrijk om je mening uit te stellen. Je moet vooraf nadenken over welke verschillende posities mensen in kunnen nemen. Het is daarnaast belangrijk om eerst na te denken waarom mensen een bepaald standpunt innemen en welke mensen dat standpunt zullen hebben. Tijdens het lezen van een artikel is het erg belangrijk om te bedenken welke waarden er achter de mening en argumenten schuil gaat. Na een artikel gelezen te hebben is het belangrijk om standpunten in een breder perspectief te plaatsen.*

Voorstander

Onderstaande vragen gaan over een voorstander van de demonstratie in het artikel 'Teveel mensen op de Dam onzin'

Voordat je gaat lezen:

1. Over welk maatschappelijk vraagstuk gaat dit?
2. Waarom speelt deze discussie nu?
3. Wie is de auteur? Wat voor persoon denk je dat de auteur is (maatschappelijke positie, rijk / arm, uit de randstad of daarbuiten, leeftijd, afkomst)
4. Welke positie heb ik over dit onderwerp?
5. Welke andere standpunten zijn er bij dit onderwerp?
6. Wat zou ik vinden als ik dezelfde achtergrond als de auteur zou hebben?

Lees nu het artikel:

1. Welke argumenten geeft de auteur?
2. Welke feiten ondersteunen de mening van de auteur?
3. Welke waarden liggen ten grondslag aan de positie die de auteur inneemt?
4. Waarom is die waarde van belang voor de auteur?
5. Welke waarden zijn voor mij belangrijk in deze discussie?

Achteraf:

1. Kun je de overtuigingen in het stuk plaatsen binnen andere politieke of morele overtuigingen?
2. Kun je begrijpen waarom de auteur deze overtuigingen heeft vanuit de achtergrond van de auteur?
3. Kun je uitleggen waarom de auteur de argumenten gegeven in het stuk belangrijker vindt dan de argumenten die tegen de positie van de auteur te geven zijn?
4. Kun je uitleggen waarom deze discussie tot veel emotionele reacties bij mensen leidt?

Tegenstander

Onderstaande vragen gaan over de column van Theodor Holman

Voordat je gaat lezen:

7. Over welk maatschappelijk vraagstuk gaat dit?
8. Waarom speelt deze discussie nu?
9. Wie is de auteur? Wat voor persoon denk je dat de auteur is (maatschappelijke positie, rijk / arm, uit de randstad of daarbuiten, leeftijd, afkomst)
10. Welke positie heb ik over dit onderwerp?
11. Welke andere standpunten zijn er bij dit onderwerp?
12. Wat zou ik vinden als ik dezelfde achtergrond als de auteur zou hebben?

Lees nu het artikel:

6. Welke argumenten geeft de auteur?
7. Welke feiten ondersteunen de mening van de auteur?
8. Welke waarden liggen ten grondslag aan de positie die de auteur inneemt?
9. Waarom is die waarde van belang voor de auteur?
10. Welke waarden zijn voor mij belangrijk in deze discussie?

Achteraf:

5. Kun je de overtuigingen in het stuk plaatsen binnen andere politieke of morele overtuigingen?
6. Kun je begrijpen waarom de auteur deze overtuigingen heeft vanuit de achtergrond van de auteur?
7. Kun je uitleggen waarom de auteur de argumenten gegeven in het stuk belangrijker vindt dan de argumenten die tegen de positie van de auteur te geven zijn?
8. Kun je uitleggen waarom deze discussie tot veel emotionele reacties bij mensen leidt?

Interview BlackLivesMatter

Trouw, 3 juni 2020 <https://www.trouw.nl/binnenland/te-veel-mensen-op-de-dam-onzin-zegt-activist-naomie-pieter-we-stonden-daar-voor-onze-grondrechten~bc76a9df/>

Te veel mensen op de Dam? Onzin, zegt activist Naomie Pieter. 'We stonden daar voor onze grondrechten'

De demonstratie van BlackLivesMatter op de Dam afgelopen maandag. Beeld ANP

Naomie Pieter (30) is een van de drijvende krachten achter de demonstraties van BlackLivesMatter in Nederland. Na het protest in Rotterdam zullen meer acties volgen, zegt ze. "Ik zie zoveel onrecht om me heen. Ik kan mijn ogen er niet voor sluiten."

Amber Dujardin 3 juni 2020, 12:32

In de Amerikaanse George Floyd ziet ze haar broer, haar neef, haar oom. Ook gekleurde Nederlanders hebben slechte ervaringen met de politie, weet Naomie Pieter (30) uit ervaring. "Zijn dood doet veel met de zwarte mensen hier. Als zwarte lichamen zien we onszelf in hem."

De Nederlandse protesten zijn geboren uit solidariteit met de protesten in Amerika, zegt Pieter. Maar de beweging staat voor iets groters: ook het institutionele racisme in Nederland moet worden aangepakt. "De dood van George Floyd doet iets met de zwarte mensen hier. Als zwarte vrouw heb ik zo vaak te maken met institutioneel racisme. Bij de demonstraties van 2016 (tegen Zwarte Piet in Rotterdam, red.) ben ik op brute wijze opgepakt. Ik kreeg een nekklem, een bloedneus, er werd een hand op mijn mond en neus gedrukt, ik werd op mijn schenen getrapt en door vier of vijf mannen een bus in gesleurd."

Naomie Pieter tijdens het protest op de Dam. Beeld Nelson Hillebrand

Roze Lieverdje

De veelzijdige Pieter - queer, activist en performancekunstenaar - zet zich al jaren onvermoeibaar in voor de zwarte gemeenschap in Nederland. Ze won eerder dit jaar het 'Roze Lieverdje', een Amsterdamse prijs voor haar inzet voor de lhbt-gemeenschap waarvoor ze feesten en evenementen organiseert.

Ze is medeoprichter van 'Black Queer & Trans Resistance NL', dat zich inzet voor de rechten van zwarte queers en transgenders. De organisatie schaaft zich nu achter BlackLivesMatterNL, een initiatief van verschillende organisaties als Kick Out Zwarte Piet, Black Queer & Trans Resistance NL en Nederland Wordt Beter.

De beweging ontstond na de moord op de Amerikaanse George Floyd, die op 25 mei om het leven kwam door geweld van een witte agent, nadat een winkelmedewerker hem ervan had beschuldigd te hebben betaald met een vals briefje van twintig dollar.

Massaprotesten

Zijn dood leidde tot massaprotesten in Amerika die ook in Nederland weerklank vinden. BlackLivesMatterNL is de Nederlandse tak van een beweging die in 2013 in de Verenigde Staten ontstond als reactie op buitensporig politiegeweld tegen Afro-Amerikanen. De activisten zetten zich in tegen alle vormen van geweld tegen zwarten.

In een statement op Facebook somt de Nederlandse tak van de organisatie de misstanden op: "De Belastingdienst heeft jarenlang mensen op basis van nationaliteit extra gecontroleerd. Talloze onderzoeken tonen aan dat er sprake is van institutioneel racisme op de arbeidsmarkt, in het onderwijs, binnen de politie en binnen andere instituten. De afgelopen jaren is het institutionele geweld tegen zwarte mensen in het bijzonder tot uiting gekomen tegen vreedzame demonstranten van Kick Out Zwarte Piet."

Meer acties

Het is genoeg, zegt Pieter. Na de acties in Amsterdam, Den Haag, Groningen en Rotterdam zullen deze week meer acties volgen. Meer wil ze er nog niet over kwijt. "BlackLivesMatterNL is pas net opgestart in deze vorm, in reactie op de moord op George Floyd. Wat het precies gaat betekenen, weten we nu nog niet. Maar we gaan door. BlackLivesMatter is een internationale beweging, en 'zwarte levens' een universeel begrip."

Demonstranten op het Malieveld in Den Haag. Beeld EPA

Dat de beweging veel kritiek over zich heen krijgt over het in gevaar brengen van de volksgezondheid, hoont ze weg. "Dat is selectieve verontwaardiging. Kijk de afgelopen weken naar de bouwmarkten, tuincentra en stranden. Daar werden nauwelijks vragen over gesteld. Daarnaast: wij waren niet op de Dam om te picknicken! We stonden daar voor onze grondrechten. Tegen onrecht. Al die kritiek is exemplarisch voor het punt dat we willen maken. De wereld kampt nu met corona, maar voor ons is institutioneel racisme al jaren een pandemie."

Parool, 3 juni 2020 - Column

Onbegrijpelijk dat Halsema mee is gaan demonstreren

En nu? Is men, na de demonstratie op de Dam, antiracistischer geworden? Hebben we hier niet te maken met een pijnlijke tegenstrijdigheid: dat de demonstratie is mislukt door zijn succes?

Er werden driehonderd man verwacht, het werden er vijfduizend, waarna de kans op corona toenam, en men bang was dat de Bijenkorf zou worden leeggeplunderd. Was er bij deze demonstranten nou niemand die dacht: het is een nobel doel waarvoor wij demonstreren, maar zo veel mensen is niet goed voor de gezondheid, want er zijn ook ouderen die met ons meedemonstreren en wanneer zij ziek worden, is de kans dat zij komen te overlijden tamelijk groot. Werden op die manier de ouderen niet gediscrimineerd? *Old lives don't matter?*

Als de burgemeester inderdaad bang was dat men agressief zou worden als de politie de demonstratie zou ontbinden, is dat dan niet, zoals hoofdredacteur Esther Voet van het *Nieuw Israëlietisch Weekblad* het formuleerde, 'indirect een schop naar de demonstranten'? Zegt de burgemeester dan niet tegen hen: "We menen dat jullie, als we de demonstratie nu eindigen, zo kwaad zullen worden dat jullie de boel gaan vernielen."

Wat zou er zijn gebeurd als de burgemeester, de lieveling van de organisatoren daar, de microfoon had gegrepen en had gezegd: "Dames en heren, deze demonstratie is een groter succes dan iedereen had gedacht. Geweldig wat u hier laat zien. Wat een succes. Maar ga nu naar huis, ik ontbind de demonstratie omdat het te gevaarlijk is. Voor onze ouderen en vooral voor u. Ga naar huis. Het is geweldig wat u hebt laten zien."

Was men dan boos en agressief geworden?

Verder vind ik het onbegrijpelijk dat de burgemeester mee is gaan demonstreren als zij het aantal demonstranten al uit de hand gelopen vond. Gelooft zij dan zelf niet in de door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en het ministerie opgestelde regels? Maar als de eerste burger van de stad er al niet in gelooft, waarom moeten al die anderen er dan, soms op straffe van een boete, wél in geloven?

Zou je nu niet kunnen stellen dat onze burgemeester het zicht heeft weggenomen op waar de demonstratie voor bedoeld was: aandacht voor racisme en solidariteit betuigen met de zwarte bevolking?

Burgemeester Halsema, maar ook de driehoek van burgemeester, politie en Openbaar Ministerie, heeft geblunderd. Idealisme ging bij hen voor volksgezondheid. Halsema heeft niet gedacht aan het welzijn van de Amsterdammers. Verre van. Zij heeft Amsterdammers verdeeld. En in gevaar gebracht!

Theodor Holman (1953) is columnist, schrijver, televisie- en radiomaker. Elke dag, uitgezonderd zondag, lees je hier zijn column.